

ХУЛОСАИ НИҲОИИ
Шурои диссертатсионии 6D.КOA-037-и назди
Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии
Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров»
барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илм

Парвандаи аттестатсионии №_____

Қарори Шурои диссертатсионӣ аз 4.06.2024-ум, № 16-ум

Барои сазовор донистани Курғанов Зоҳид Дехканович, шахрванди Ҷумҳурии Ўзбекистон (икомати доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон) ба дараҷаи илмии доктори илмҳои филологӣ.

Диссертатсияи Курғанов Зоҳид Дехканович дар мавзӯи «Таҳқиқи муқоисавӣ-таърихӣ унсурҳои ёвари сервизифаи осори садаҳои X-XIII бо даврони муосир» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси 10.02.00-Забоншиносӣ (10.02.20-Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқобилавӣ) дар ҷаласаи Шурои диссертатсионии 6D.КOA-037-и назди Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» (735700, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Хучанд, гузаргоҳи Мавлонбеков, 1) 27-уми феввали соли 2024-ум, суратҷаласаи № 46-ум ба ҳимоя қабул гардидааст.

Довталаби дараҷаи илмӣ Курғанов Зоҳид Дехканович 25-уми декабри соли 1983-юм дар Ҷумҳурии Ўзбекистон таваллуд шудааст. Соли 2006-ум факултети филологияи тоҷики Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуровро бо ихтисоси филолог, омӯзгори забон ва адабиёти тоҷик хатм намудааст. Соли 2009-ум диссертатсияи номзадиашро дар мавзӯи «Муродифоти ашъори Фарзона» аз рӯи ихтисоси 10.02.22 – Забони халқҳои кишварҳои хориҷии Аврупо, Осиё, Африқо, сокинонии бумии (аборигенҳо) Амрико ва Австралия (забони тоҷикӣ) таҳти роҳбарии доктори илмҳои филологӣ, профессор А.А. Ҳасанов (Ҳасанзода) ҳимоя кардааст. Аз соли 2006-ум то ин замон дар кафедраи забони тоҷикӣ факултети филологияи тоҷики Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» фаъолият дорад.

Диссертатсия дар кафедраи забони тоҷикии факултети филологияи тоҷики Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» иҷро шудааст.

Муқарризони расмӣ: **Ҳомидов Дилмурод Рачабович** - доктори илмҳои филологӣ, профессори кафедраи таърихи забон ва типологияи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, **Шафоатов Азал Нусратович** - доктори илмҳои филологӣ, мудирӣ кафедраи забонҳои Донишкадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи Саидмуъмин Раҳимов ва **Расулов Сухайлӣ Мирқозиевич** - доктори илмҳои филологӣ, мудирӣ кафедраи забони тоҷикии Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода.

Муассисаи пешбар: Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садрӣдин Айнӣ дар тақризи мусбати худ, ки аз ҷониби раиси ҷаласа – доктори илмҳои филологӣ, профессори кафедраи услубшиносӣ ва назарияи тарҷума Баротзода Файзиддин Камолиддин, эксперт – доктори илмҳои филологӣ, профессори кафедраи назария ва амалияи забоншиносӣ Ғадоев Нурхон, котиби илмӣ ҷаласа – номзади илмҳои филологӣ, дотсент Юсупов Шохин Раҳимбердиевич имзо гардида, бо имзою муҳри ректори муассиса, доктори илмҳои таърих, профессор Ибодуллозода А.И. тасдиқ шудааст, қайд намудааст, ки диссертатсияи доктории Курғанов Зоҳид Дехканович дар мавзӯи «Таҳқиқи муқоисавӣ-таърихӣи унсурҳои ёвари сервазифаи осори садаҳои X-XIII бо даврони муосир» ба талаботи бандҳои 32-35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021-ум, таҳти № 267-ум тасдиқ шудааст, мувофиқ буда, муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10.02.00 – Забоншиносӣ (10.02.20 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқобилавӣ) сазовор мебошад.

Муқарризон ва муассисаи пешбар бо назардошти муқаррароти бандҳои 67-70 ва 74-75-уми Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021-ум, таҳти № 267-ум тасдиқ шудааст, интиҳоб ва таъйин гардидаанд. Интиҳоби муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар ба он асоснок мегардад, ки онҳо мутахассисони бевоситаи соҳаи забоншиносӣ буда, дар корҳои илмӣ таҳқиқотӣ фаъолона иштирок менамоянд ва дар ин самт асару мақолаҳои таълиф кардаанд, ки мазмуну муҳтавои онҳо ба мавзӯи диссертатсияи мазкур иртиботдоранд.

Довталаби дараҷаи илмӣ доир ба мавзуи диссертатсия 34 мақолаи имлӣ ба нашр расонидааст, ки аз ин номгӯй 17 ададашон дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба чоп расидаанд. Маводи интишоргардида нуктаҳои асосӣ, натиҷаҳо ва мазмуни диссертатсияро инъикос намуда, саҳми шахсии муаллифро собит менамоянд.

I. Дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон:

[1-М] Курғанов, З.Д. Мавқеи як пасоянди сервазифа дар осори садаҳои X-XIII [Матн] // Номаи донишгоҳ (силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ) / З.Д. Курғанов. – Хучанд, 2017. - №1 (50). – С.144-149.

[2-М] Курғанов, З.Д. Вусъати вазифаҳои ҳиссаҳои номустақили нутқ дар асри XIII (дар заминаи «Гулистон» - и Саъдӣ) [Матн] // Ахбори ДДХБСТ (силсилаи илмҳои гуманитарӣ) / З.Д. Курғанов. – Хучанд, 2018. - №1 (74). – С.110-116.

[3-М] Курғанов, З.Д. Як усули хосаи баёни «Таърихи Байҳақӣ» (дар заминаи унсурҳои ёвари сервазифа) [Матн] // Номаи донишгоҳ (силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ) / З.Д. Курғанов. – Хучанд, 2018. - №2 (55). – С.177-183.

[4-М] Курғанов, З.Д. Як вазифаи муҳими пайвандакҳо дар осори садаҳои X-XIII [Матн] // Ахбори ДДХБСТ (силсилаи илмҳои гуманитарӣ) / З.Д. Курғанов. – Хучанд, 2018. - №3 (76). – С.129-134.

[5-М] Курғанов, З.Д. Вазифа ва маъноҳои пешоянду пайвандакҳо дар «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолуддини Румӣ [Матн] // Ахбори ДДХБСТ (силсилаи илмҳои гуманитарӣ) / З.Д. Курғанов. – Хучанд, 2019. - №4 (81). – С.96-104.

[6-М] Курғанов, З.Д. Робитаи аносири ёвари сервазифаи осори садаҳои X-XIII бо гӯйишҳои ҷанубии забони тоҷикӣ [Матн] // Ахбори ДДХБСТ (силсилаи илмҳои гуманитарӣ) / З.Д. Курғанов. – Хучанд, 2020. - №1 (82). – С.150-156.

[7-М] Курғанов, З.Д. Вижагиҳои корбурди баъзе аз ҳиссаҷаҳо дар осори адабиёти форсии тоҷикии садаҳои X-XIII [Матн] // Ахбори ДДХБСТ (силсилаи илмҳои гуманитарӣ) / З.Д. Курғанов. – Хучанд, 2020. - №3 (84). – С.121-128.

[8-М] Курғанов, З.Д. Таҳаввулоти сохтори пешояндҳо дар забонҳои аҳди бостон ва миёна [Матн] // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ / З.Д. Курғанов. – Душанбе, 2020. - №3 (86). – С.49-54.

[9-М] Курғанов, З.Д. Таҳаввулоти маъноии пешоянди «аз» дар забони тоҷикӣ [Матн] // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ / З.Д. Курғанов. – Душанбе, 2020. - №6 (89). – С.30-35.

[10-М] Курғанов, З.Д. Ҳодисаи ҳазфи унсурҳои ёвари сервазифа дар осори садаҳои X-XIII [Матн] // Ахбори ДДҲБСТ (силсилаи илмҳои гуманитарӣ) / З.Д. Курғанов. – Хучанд, 2021. - №1 (86). – С.104-114.

[11-М] Курғанов, З.Д. Мухтасаре аз таърихи тадқиқи пешояндҳо дар забони тоҷикӣ [Матн] // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав (силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва иқтисодӣ) / З.Д. Курғанов. – Бохтар, 2021. - №1/1 (83). – С.74-76.

[12-М] Курғанов, З.Д. Андешаҳо оид ба вазифаҳои пайвандаки «ва» дар «Гулистон»-и Саъдӣ [Матн] // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав (силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва иқтисодӣ) / З.Д. Курғанов. – Бохтар, 2021. - №1/2 (86). – С.29-32.

[13-М] Курғанов, З.Д. Тобишҳои маъноии пешояндҳои номӣ дар ашъори Рӯдакӣ ва ҳамасрони ӯ [Матн] // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон / З.Д. Курғанов. – Душанбе, 2022. - №3. – С.68-74.

[14-М] Курғанов, З.Д. Мухтасаре аз хусуси сайри таърихии вожаи «ки» [Матн] // Ахбори ДДҲБСТ (силсилаи илмҳои гуманитарӣ) / З.Д. Курғанов. – Хучанд, 2022. - №3 (92). – С.102-111 (Бо ҳаммуаллифии профессор А. Ҳасанзода).

[15-М] Курғанов, З.Д. Муқоисаи ду маънои грамматикӣ унсурҳои ёвари сервазифа дар осори садаҳои X-XIII ва давраи муосир [Матн] // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон / З.Д. Курғанов. – Душанбе, 2023. - №3. – С.66-75.

[16-М] Курғанов, З.Д. Муқоисаи маонӣ ва вазифаҳои пешоянди «ба» дар осори садаҳои X-XIII ва давраи муосир [Матн] // Паёми Донишгоҳи давлатии Данғара / З.Д. Курғанов. – Данғара, 2023. - №1(23). – С.318-326 с.

[17-М] Курғанов, З.Д. Муқоисаи маонӣ ва вазифаҳои пайвандаки «агар» дар осори садаҳои X-XIII ва давраи муосир [Матн] // Ахбори ДДҲБСТ (силсилаи илмҳои гуманитарӣ) / З.Д. Курғанов. – Хучанд, 2023. - №2 (95). – С.105-112.

II. Дар маҷмуа ва нашрияҳои дигар:

[18-М] Курғанов, З.Д. Вазифаҳои унсурҳои ёвари сервазифа дар «Луғатнома»-и Деххудо [Матн] // Камоли одамі / З.Д. Курғанов. – Хучанд: Меъроҷ, 2016. – С.298-312.

[19-М] Курғанов, З.Д. Унсурҳои ёвари сервазифа дар «Гулистон»-и Саъдӣ [Матн] // Маҷмуаи ҷакидаи мақолоти конфронси байналмилалӣ шарқшиносӣ, таърих, адабиёти форсӣ ва бузургдошти Саъдии Шерозӣ / З.Д. Курғанов. – Ереван: Yerevan state university, 2016. – С.9.

[20-М] Курғанов, З.Д. Ҳиссаҷаи «мағар» дар як рисолаи маҷхулмуаллиф [Матн] // Ошёнӣ меҳр / З.Д. Курғанов. – Хучанд: Меъроҷ, 2016. – С.107-113.

[21-М] Курғанов, З.Д. Тобишҳои маъноӣ ҳиссаҳои номустақили нутқ дар «Гулистон»-и Саъдӣ [Матн] // Паёми Суғд / З.Д. Курғанов. – Хучанд, 2016. – С.97-101.

[22-М] Курғанов, З.Д. Сервазифагии пасоянди «-ро» дар осори садаҳои X-XIII [Матн] // Сунъи беҳин / З.Д. Курғанов. – Хучанд, 2017. – С.232-238.

[23-М] Курғанов, З.Д. Корбурди пайвандакҳо ба вазифаи ҳиссаҷаҳо [Матн] // Маҷмуаи ҷакидаи (фишурда) мақолоти дувумин ҷамоиши байналмилалӣ шарқшиносӣ (Ҳиндустон (Олигарх) / З.Д. Курғанов. – Ҳиндустон, 2017. – С.4.

[24-М] Курғанов, З.Д. Корбурди пайвандакҳо ба вазифаи ҳиссаҷаҳо [Матн] // Забон – рукни тоат. Китоби нухум / З.Д. Курғанов. – Душанбе: Пойтахт, 2017. – С.198-204.

[25-М] Курғанов, З.Д. Тобишҳои унсурҳои ёвари сервазифа дар як асари ахлоқӣ [Матн] // Шамси маърифат / З.Д. Курғанов. – Хучанд: Ношир, 2017. – С.133-141.

[26-М] Курғанов, З.Д. Маъноҳои унсурҳои ёвари сервазифа дар «Луғатнома» - и Деххудо [Матн] // Чашмаи бовар / З.Д. Курғанов. – Хучанд: Нури маърифат, 2017. – С.214-226.

[27-М] Курғанов, З.Д. Нақши як пасоянди сервазифа дар осори садаҳои X-XIII [Матн] // Суханшиносӣ / З.Д. Курғанов. – Душанбе, 2017. - №3. – С.66-74.

[28-М] Курғанов, З.Д. Як манбаи муҳими зикри аносири ёвари сервазифа [Матн] // Забон – рукни тоат / З.Д. Курғанов. – Душанбе, 2020. - №12. – С.87-93.

[29-М] Курғанов, З.Д. Андешаҳо оид ба маънову сохтори пешояндҳо дар забонҳои аҳди бостон ва миёна [Матн] // Забон – меҳвари дониш / З.Д. Курғанов. – Хучанд: Дабир, 2021. – С.63-72.

[30-М] Курғанов, З.Д. Аз хусуси як ҳодисаи савтӣ дар калимаҳои ёвар (дар заминаи маводи осори садаҳои X-XIII) [Матн] // Забон – рукни тоат (маҷаллаи илмӣ) / З.Д. Курғанов. – Душанбе, 2022. - №13. – С. 100-109.

[31-М] Курғанов, З.Д. Андешаҳо оид ба вазифаҳои пайвандаки «ва» дар «Гулистон»-и Саъдӣ [Матн] // Забон – ҳастии миллат (маҷмуаи мақолаҳои конференсияи байналмилалӣ «Рушди забони адабии тоҷик дар замони истиқлол: мушкилот ва дурнамо» 15-уми июни соли 2022) / З.Д. Курғанов. – Душанбе: ДМТ, 2022. – Қисми 1. – С.124-128.

[32-М] Курғанов, З.Д. Аз таърихи таҳаввули маъноии пешояндҳои номӣ [Матн] // Забон рукни тоат / З.Д. Курғанов. – Душанбе, 2023. - №14. – С.115-123.

[33-М]. Курғанов, З.Д. Тобишҳои маъноии як пайвандаки сервазифа аз аҳди бостон то давраи муосир [Матн] // Забон дорӣ – ҷаҳон дорӣ / З.Д. Курғанов. – Хучанд: Ношир, 2023. – С.255-265.

[34-М] Курғанов, З.Д. Аз хусуси як пайвандаки шартӣ сервазифа дар осори садаҳои X-XIII ва давраи муосир [Матн] // Маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ-назариявӣ «Масъалаҳои мубрами суҳаншиносӣ дар ҳавзаҳои илмӣ ва адабии Осиёи Марказӣ» / З.Д. Курғанов. – Хучанд: Нури маърифат, 2023. – С.356-362.

Ба автореферати диссертатсия аз муассиса ва муҳаққиқони зерин тақризҳо ба Шурои диссертатсионӣ ворид шудаанд:

1. **Тақризи** доктори илмҳои филологӣ, профессори кафедраи забони тоҷикии Донишгоҳи давлатии Хоруғ ба номи Моёншо Назаршоев **Офаридоев Назрӣ** низ мусбат буда, дар он қайд шудааст, ки пажӯҳиши илмии Курғанов Зоҳид Дехканович кори мустақилона анҷомдодашуда маҳсуб ёфта, дорои аҳаммияти назариву амалист, он баҳри ошкоргардии таъриху таҳаввул ва доираи маънову вазифаҳои хиссаҳои ёвари нутқ мусоидат хоҳад кард. Дар баробари ин чунин эродҳо пешниҳод шудаанд:

1. Дар автореферат баъзе ғалатҳои китобат (с.6, 41) мушоҳида шуд.

2. Дар мавридҳои алоҳида баъзан мисолҳои зиёд оварда шудааст (с.35).

2. Дар тақризи доктори илмҳои филологӣ, мудири кафедраи забони тоҷикии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абуалӣ ибни Сино» Низомова Санобар зикр шудааст, ки диссертатсия бо равиши хуби илмӣ навишта шуда, аз афзалиятҳои шоистаи зиёд бархурдор мебошад, аммо дар баробари ин баъзан камбудии ҷузъӣ низ ба назар расиданд. Масалан, дар гунаи русии автореферат баъзан ғалатҳои имлоиву китобат роҳ ёфтаанд (с.5, 17, 34).

3. Дар тақризи доктори илмҳои филологӣ, мудири кафедраи забонҳо ва фанҳои гуманитарии МДТ «Филиали Донишгоҳи миллии таҳқиқотии технологӣ МИСИС дар шаҳри Душанбе» Нозимов Абдулхамид дастовардҳои қори диссертатсионӣ зикр гардида, чунин тақлиф манзур шудааст: Гоҳе дар баъзе саҳифаҳо дар мавриди овардани ному насаби забоншиносон низоми ягонаи баён ғароҷ нагаштааст.

4. Тақризи доктори илмҳои филологӣ, мудири кафедраи филологияи тоҷик ва забонҳои шарқи хориҷии Донишгоҳи давлатии Самарқанд ба номи Шароф Рашидов Хӯчакулов Сирочиддин ва дотсенти кафедраи мазкур **Адашуллоева Гулноза Муҳайбиновна** мусбат буда дар он қайд шудааст, ки автореферати диссертатсияи **Курғанов Зоҳид Дехканович** ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад. Ба назари муқарризон, диссертатсияи **Курғанов Зоҳид**, ки фарогири муҳассаноти зиёд аст, дорои чунин эродҳост:

1. Дар автореферат баъзе ғалатҳои имлоӣ (с.16, 29) мушоҳида шуд.

2. Муттаҳид кардани банди 7 ва 8-уми хулосаи диссертатсия аз манфиат ҳолӣ нест.

5. Тақризи доктори илмҳои филологӣ, профессори кафедраи забоншиносии Донишгоҳи давлатии Фарғона Муминов Сидикҷон Мирсобирович мусбат буда таъкид шудааст, ки диссертатсияи **Курғанов Зоҳид** пажӯҳиши арзишманди саривақтӣ дар илми забоншиносии тоҷик ба ҳисоб меравад. Дар баробари ин, чунин эродҳо пешниҳод шудаанд:

1. Дар с.28-уми фишурда мисолҳо андак зиёдтар таҳлил шудаанд.

2. Автореферат аз баъзе ғалатҳои китобат оғӣ нест (с.28, 37).

Шурои диссертатсионӣ қайд менамояд, ки аз тарафи довталаби дараҷаи илмӣ дар асоси иҷро кардани таҳқиқи илмӣ:

- замони оғози корбурди унсурҳои ёвар ба маънову вазифаи мухталиф муқаррар гардидааст;
- сабабҳои аз даврони бостон ба баъд тадриҷан афзудани теъдод ва вазифаҳои унсурҳои ёвар **ошкор карда шудааст**;
- омилҳои дар як ва чанд шакл ба кор рафтани гурӯҳе аз аносири ёвар муайян карда шудааст;
- сабабҳои матрукгардии дастае аз унсурҳои ёвари куҳан ва бар ивази онҳо ба гардиш ворид шудани ҳиссаи дигари онҳо мушаххас карда шудааст;
- миқдори унсурҳои ёвари сервазифа дар осори садаҳои X-XIII **ошкор карда шудааст**;
- мавридҳои ҳаммаъношавии унсурҳои ёвари сервазифа бо ҳамдигар инъикос карда шудааст;
- дараҷаи корбурди унсурҳои ёвар ба вазифаи вожаву таркибҳои дигари ёридиҳанда мушаххас карда шудааст;
- умумияту тафовути унсурҳои ёвари сервазифа дар осори садаҳои X-XIII ва даврони муосир **нишон дода шудааст**;
- сабабҳои аз сервазифагӣ ба камвазифагӣ майл намудани унсурҳои ёвар дар тули садаҳои X-XIII ва даврони минбаъда таҳқиқ шудааст;
- умумияту тафовути забони назму насри садаҳои X-XIII ва даврони муосир дар корбурди унсурҳои ёвари сервазифа **нишон дода шудааст**;
- услуби хоссаи бархе адибони гузаштаву имрӯза дар истифодаи унсурҳои ёвари сервазифа муайян карда шудааст.

Аҳаммияти назарии таҳқиқ дар он зоҳир мешавад, ки бори нахуст дар забоншиносии тоҷик корбурди унсурҳои ёвари сервазифа аз ҷиҳати муқоисавӣ-таърихӣ мавриди таҳқиқи густарда қарор гирифта, чараёни ба таҳаввулоти шакливу маъноӣ дучоргардии онҳо дар заминаи маводи фаровони фактологӣ аз даврони мухталифи инкишофи забони форсӣ-тоҷикӣ гирдомада ошкор карда шудааст. Дар чараёни баррасӣ кӯшиш ба харҷ рафтааст, ки раванди бар дӯши унсурҳои ёвар бор шудани вазифаи мухталиф нишон дода шуда, тақдирӣ имрӯзаи онҳо инъикос карда шавад.

Натиҷаҳои аз диссертатсия бадастомада барои комил гардидани маводи осори таҳқиқии марбут ба таърихи калимаҳои ёвар, ошкор шудани раванди таҳаввулоти онҳо мадад хоҳад расонид.

Дар чараёни таҳлилу баррасии асосҳои назариявии диссертатсия ба дастовардҳои донишмандони хориҷиву ватанӣ, аз қабилӣ Ж.Лазар, С.Н. Соколов, В.С. Расторгуева, Е.К. Молчанова, В.А. Ефимов, И.К. Овчинникова, Е.Н. Шарова, Л.П. Смирнова, П.Н. Хонларӣ, М. Баҳор, С.Хусайнӣ, Д.Т. Тоҷиев, М.Н. Қосимова, Д. Хоҷаев, Д. Саймиддинов, А.О. Ғаффоров, Р. Ҷӯраев, С. Ҳалимов, А. Каримов, Ш.З. Қориев, А. Ҳасанзода ва дигарон тақя карда шудааст.

Дар диссертатсия аз методҳои маъмулу санҷидашудаи забоншиносӣ, аз қабилӣ мушоҳидаву муқоиса, синхрониву диахронӣ, муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ, тавсифӣ-таҳлилӣ ва омӯрӣ истифода гардида, ба таҷриба ва дастовардҳои илмию методии гурӯҳи муҳаққиқони зикршуда тақя карда шудааст.

Аҳамияти натиҷаҳои ба дастовардаи довтолаб барои дарёфти дараҷаи илмӣ дар амалия чунин тасдиқ карда мешавад, ки бардоштҳои муаллиф барои ғаноманд гардидани маводи осори таҳқиқии марбут ба таърихи ҳиссаҳои ёвари нутқ, ошкор шудани раванди таҳаввулоти онҳо арзиши муҳим доранд. Маводи рисола ва хулосаҳои ба дастовардаи муаллифро ба таври васеъ дар таҳияи рисолаҳои илмӣ, таълифи фарҳангҳои тафсирий, дастуру барномаҳои таълимӣ, хондани курсу семинарҳои махсус аз сарфу наҳви таърихиву муосир дар факултетҳои филологии муассисаҳои олии таълимӣ истифода бурдан мумкин аст.

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ нишон доданд, ки дар таҳқиқии диссертатсионӣ концепсияҳои илмӣ ва назарияи забоншиносони ватаниву хориҷӣ истифода шудаанд. Дар маҷмӯъ, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ ва дақиқияти маълумот, аз мувофиқат намудани ҳаҷми маводи таҳқиқ, коркарди натиҷаҳои таҳқиқ, теъдоду ҳаҷми интишорот ва интиҳоби дурусти методҳои таҳқиқ бармеояд. Хулоса ва тавсияҳо дар асоси таҳлили илмӣ манзур гардида, натиҷаҳои ғаслу бобҳо ва таҳқиқии назарии мавзӯ мебошанд.

Саҳми шахсии довтолаби дарёфти дараҷаи илмиро дарки масъалаҳои дар диссертатсия баррасишуда, натиҷаҳо ва хулосаҳои асосии кор, муқаррароти ба ҳимоя пешниҳодшуда ва мустақил ифода шудани нуктаи назари ӯ нисбат ба мавзӯи таҳқиқ таъйид мекунад. Саҳми фардии муаллиф, ҳамчунин дар он зоҳир меёбад, ки ӯ дар чараёни ҷамъоварии маводи илмӣ, таснифоти унсурҳои ёвари сервазифа, таъйини тарҳи кор, навиштани мақолаҳо мустақилият

зоҳир кардааст. Муносибати методологии муаллиф нисбат ба мавзуи мавриди таҳқиқ сахми шахсии ӯ дар омӯзиши мавзӯ буда, барои ҳалли илмии масъала замина фароҳам овардааст.

Довталаби дараҷаи илмӣ ба равишҳои таҳқиқии муосир тақия карда, бори аввал ба таври бунёдию маҷмӯи масъалаи унсурҳои ёвари сервазифаи осори садаҳои X-XIII-ро бо даврони муосир ба гунаи муқоисавӣ-таърихӣ дар шакли диссертатсия таҳқиқ ва ҷамъбасти намуда, дар интихоби мавод, интишоори натиҷаҳои таҳқиқ ва пешниҳоди маълумот барои таҳқиқоти оянда дастовардҳои ҷашмрас дорад.

Дар ҷаласаи Шурои диссертатсионии 6D.KOA-037-и назди Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» аз 4-уми июни соли 2024-ум дар бораи сазовор донишани Курғанов Зоҳид Дехканович ба дараҷаи илмӣ доктори илмҳои филологӣ қарор қабул карда шуд.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар Шурои диссертатсионӣ аз 15 нафар аъзои Шуро 13 нафар (1 нафар ба тариқи онлайн) (фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3-юми март соли 2022-юм, №89/шд), аз ҷумла 5 нафар докторони илм аз рӯи ихтисоси 10.02.00-Забоншиносӣ (10.02.20-Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқобилавӣ) иштирок доштанд.

Аз 13 нафар аъзои Шурои диссертатсионии дар ҷаласа иштирокдошта овоз доданд: тарафдор – 13 нафар (1 нафар ба тариқи онлайн), муқобил – нест, бюллетенҳои безътибор – нест.

Раискунанда:

муовини раиси Шурои диссертатсионӣ,
доктори илмҳои филологӣ, профессор

Мирзоюнус М.

Котиби илмӣ Шурои диссертатсионӣ,
номзади илмҳои филологӣ, дотсент

Шарипова М.З.

04.06.2024.